

„Fényes Adolf [...] művészetével csakis a művészetet, míg tárgyainak megválasztásával a jelenkor legégetőbb kérdését, a társadalmi kérdést szolgálja s ezzel olyan két feladatot tűzött maga elé, amely páratlan a modern magyar művészet történetében”

FÉNYES ADOLF (1867-1945)

Hazatérő testvérek

(Vizet hozó leány és fiú), 1903

1. Fényes Adolf: Ebéd, 1902
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

FÉNYES ADOLF (1867-1945)

Hazatérő testvérek / Vízet hozó leány és fiú, 1903

Olaj, vászon, 101,5x77 cm
Jelezve jobbra lent: Fényes A. 1903

Kezdő ár: 20 000 000 Ft / 61 538 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimated value: 92 308 – 123 077 EUR

FELTEHETŐEN KIÁLLÍTVÁ

- Múcsarnok, 1903 téli kiállítás, 67. tétel, (*Kis fiú és kis leány* címen)

KIÁLLÍTVÁ

- Best of Mű-Terem, Mű-Terem Galéria, Budapest, 2007.
- A Kovács Gábor Gyűjtemény. Válogatás a magyar festészet remekeiből, REÖK Palota, Szeged, 2008.
- Az impresszionizmus sodrában. Magyar festészet 1830–1920, KOGART Ház, Budapest, 2009.
- Csontvárytól Kondorig. Modernista festészet a Kovács Gábor Gyűjteményben, Városi Művészeti Múzeum, Győr, 2011.
- A magyar festészet modernista törekvései a 20. század első felében. Válogatás a Kovács Gábor Gyűjteményből, Bolgár Szépművészetek Nemzeti Múzeuma, Szófia, 2012.
- A Kovács Gábor Gyűjtemény. Munkácsytól Tóth Menyhértig, Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ, Hódmezővásárhely, 2016.
- A magyar festészet aranykora, Krakkói Nemzeti Múzeum, Krakkó, 2016.

REPRODUKÁLVA

- Best of Mű-Terem. Válogatás az elmúlt 10 év kiemelkedő alkotásaiból, Virág Judit Galéria, Budapest, 2007. 56.
- Az impresszionizmus sodrában. Magyar festészet 1830–1920. Kovács Gábor Művészeti Alapítvány, Budapest, 2009. 77.
- Tamba Renátó: Gyermekkor a vásznanon: a dualizmus kori gyermekszemlélet az alföldi iskola festészetében. Storming Brain, Budapest, 2017. 36. kép

2. Fényes Adolf: Testvérek, 1906
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

3. Fényes Adolf: Babfejtők, 1904,
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

4. Fényes Adolf: Egy legény meg egy leány, 1904
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

Fényes Adolf művészeti tanulmányait a Minta-rajziskolában kezdte Székely Bertalan osztályában, majd Weimarban Max Thedy, a párizsi Julian Akadémián pedig William-Adolphe Bouguereau vezetésével fejezte be.

Több budapesti kiállítási sikert követően a századfordulón részt vett a szolnoki művésztelep létrehozásában és 1902-től kezdve minden nyarat Szolnokon töltött, intenzív munkával.¹

A naturalizmus és a plein air festészet kérdései egyaránt érdekelték, azonban művészetében a korabeli nagybányai festészetet egyre inkább meghatározó impresszionizmus színproblémáit csak viszonylag későn lehet felfedezni.

„Fényes Adolf [...] művészetével csakis a művészetet, míg tárgyainak megválasztásával a jelenkor legerősebb kérdését, a társadalmi kérdést szolgálja s ezzel olyan két feladatot tűzött maga elé, amely páratlan a modern magyar művészet történetében”.⁵ A paraszti életet megörökítő sorozatának első darabjain sokkal komorabb, főként enteriőrbe helyezett jeleneteket látunk, azonban 1903–1904-től egyre több a plein air eredményeit felhasználó, élénkebb színekkel és szabadabb ecsetkezeléssel megfestett mű. A szegénység melankolikus bemutatása helyett

az aktív, cselekvő élet jelenetei kerültek Fényes képeinek középpontjába. Az 1903-ra datált, hazatérő testvérpárt ábrázoló festmény a napfényes képek felé tartó átmenet idején készült. A festő magasról tekint le a fiatal gyermekekre, akik a poros úton, fáradtan bandukolnak hazafelé a kútról hozott vízzel teli kannákkal. A képen még nincs jelen a sorozatot lezáró, 1906-os *Testvérek* című kompozíció szívmelegítő hangulatának, ugyanakkor a kilátástalanságot árasztó 1902-ben készült *Ebéd* című festmény komor, szinte monokróm felfogásától is távol áll.

A képen jól érzékelhető a modern festészeti felfogás: az oldott ecsetvonások és a fényárnyék minél benyomásszerűbb visszaadásának igénye.

7. William-Adolphe Bouguereau: Vízfordó lány, 1885

5. Koszta József: Vízfordók, 1903
Móra Ferenc Múzeum, Szeged

6. Max Liebermann: Krumpliszedők, 1875
Museum Kunstpalast, Düsseldorf

Fényes 1898-ban kezdett bele a szegény embereket, falusi parasztokat bemutató ciklusába, amelynek képei a fővárosban sikereket arattak, „a legeredetibb és legmagyarabb festővé” vált.²

A művészt inspirálhatták a német festészetben jelen lévő szociálisan elkötelezett „Armeleutemalerei” (pl. Max Liebermann és Fritz von Uhde) eredményei, valamint a korabeli Magyarországi gazdasági helyzet is.³ A sorozat szociológiai színezetének köszönhetően Fényes

festményeit egyfajta szocialista politikai állásfoglalásként is értelmezhetjük a korabeli műkritika, azonban Lyka Károly például ellenvéleményét fejezte ki akkor, amikor inherens művészeti és kompozicionális problémaként elemezte a festményeket és úgy vélte, hogy Fényes legfon-

tosabb célja nem volt más, mint „kurtán, tömören fejezni ki valamit”.⁴ Ahogyan Ernst Lajos a Fényes szegényparaszti tematikájú képeiből a Nemzeti Szalonban 1905 novemberében megrendezett gyűjteményes kiállítás katalógusának bevezetőjében megfogalmazta:

SZEREDI MERSE PÁL

1. Oelmacher Anna: Fényes. Képzőművészeti Alap, Budapest 1962; Aradi Nóra: Fényes Adolf. Corvina Kiadó, Budapest 1979; Révész Emese: Fényes Adolf. Kossuth–MNG, Budapest, 2014; valamint újabban Tamba Renátó: Gyermekkor a vásznakon: a dualizmus kori gyermekszemlélet az alföldi iskola festészetében. Storming Brain, Budapest, 2017.
2. Ernst Lajos: Modern magyar művészek V. Fényes Adolf. In: Fényes Adolf gyűjteményes kiállítása, Nemzeti Szalon, 1905. november 5–7. Mű-Terem Galéria 5. aukciós katalógusa, Mű-Terem Galéria, Budapest, 2000, 197 (-y tanulmányával).
3. Lyka Károly: Fényes Adolf. Művészet, 1905/6, 353–361. Hasonló konklúzióra jutott Fülep Lajos is. Fülep Lajos: Fényes Adolf műveinek kollektív kiállítása a Nemzeti Szalonban. In: Fülep Lajos: Egybegyűjtött írások I. (Cikkek, tanulmányok 1902–1908). MTA, Budapest, 1988, 147.
5. Ernst Lajos: Modern magyar művészek V. Fényes Adolf. In: Fényes Adolf gyűjteményes kiállítása, Nemzeti Szalon, 1905. november 5–7.

8. Max Liebermann: Két holland lány, 1882
magántulajdon

9. Fritz von Uhde: A kintornás érkezése, 1883
Hamburger Kunsthalle, Hamburg

